

IDŐUTAZÁS A 2010-BEN 100 ÉVES DÉLMAGYARORSZÁGGAL: 1992 (83. RÉSZ)

Privatizációs bokszolások

Tizenhét hét múlva lesz 100 éves az 1910. május 22-én útjára bocsátott Délmagyarország. Lapunk jubileuma alkalmából, mintegy visszazárlásként, időutazásra hívjuk olvasóinkat: hétről hétre egy-egy esztendő újságtérképét átlapozva fölvilágítjuk, milyennek láttatta a világot, az országot, a régiót, Szegedet – a Délmagyarországot. A magyar vidék legpatinásabb lapja sorozatának nyolcvanhatodik állomása: 1992.

CSONGRÁD MEGYE
ÚJSZÁSI ILONA

„Délép-búcsúztató. Kimúlt egy mamut” – írja április 7-én Vass István Péter. „Úgy hírlík, hogy a vállalat végképp kimúlt, a felszámolás maholnap megkezdődik”.

1%. A nagy átalakulás idején a vidék első gazdasági mellékletével ajándékozza meg olvasóit a Délmagyarország. Szerkesztői beköszöntőjében Kovács András április 15-én kijelenti: „Programunk szerint felvállaljuk, hogy összeszed-

Kronológia: 1992

Január 6.: Megjelenik a PC World magazin magyar kiadása. **Február 7.:** A Maastrichti szerződés aláírásával megalakul az Európai Unió. **Április 5.:** Jugoszlávia tagállamai Szerbia kivételével megszavazzák függetlenségüket, megkezdődik a délszláv háború. **Április 27.:** Szerbia és Montenegró megalakítja az új Jugoszláv Szövetségi Köztársaságot (Kis-Jugoszlávia). **Július 16–18.:** Manfred Wörner NATO-főtthár látogatást tesz Magyarországon. **Július 17.:** Megszűnik Csehszlovákia, két új állam születik: Csehország és Szlovákia. **Július 25.:** XXV. nyári olimpiai játékok Barcelonában. **November 3.:** Bill Clinton az Egyesült Államok 42. elnöke. **November 10.:** Budapesten tárgyal Borisz Jelcin. **December 24.:** Megkezdí adását a Duna Televízió.

jük mindazokat a helyi jelentőségű információkat, amelyek a 'nagyok' rostáján már áthullanak, ugyanakkor az üzleti döntéseknél talán nem érdektelenek”.

Jellemző, hogy a helyi gazdasági melléklet első számának címlapjára kerül: „A postatorony viszi a prímet”. „Pál-falvi Zsoltné, KSH” rögzíti: „1991-ben a Csongrád megyei gazdálkodók és költségvetési szervek beruházásai – az országot jóval meghaladóan – visszaestek. A fejlesztésre felhasználott 5 milliárd folyó áron sem éri el az előző évi szintet, a volumencsökkenés (...) 30 százalékos körüli”.

A témagazdagságot jelzi a július 15-i 1% melléklet címlapja is: „Bankcsőd”, „Lizing”, „Féléves hiány”: „Csökkent a kezdő kisvállalkozók tb-je”, „Magyar menedzsment”, „Abból élnek, hogy nagy vásárlók”, „Billiárd Casino Kft.: Jelenkező a Vidámparkra”, „Egy biztosító biztossága”, „Kézpénznek vették”, „Megtakarítások”, „A nagyhal esete a Hódgéppel”, „IBM és OKHB”, „Inflációs prognózis”.

VÉGE A SZOCIALIZMUSNAK.

„Panaszkodnak. Várják a főnököket, hátha mondanak valami biztatót. A Tisza Volán 1-es számú teherforgalmi üzemében, a Dorozsmai úton hétfőn reggel 6-kor munkásgyűlésre érkeznek az emberek. Most ezeknek az összejövetelnek van a szezonja. A téma ezúttal is az, vajon utcára kerülnek-e az emberek, mint mindenütt a környezetükben. Az átalakulásról ugyanis – ami a Volánnál napirenden van – mi más jutna az alkalmazott eszébe?” – kérdezi június 2-án Fekete Klára „Sok maszek Volánt győz” című riportjában. A Tisza Volán igazgatója, „Szeri István elmondja: a leányvállalatot 10 millió induló készpénzzel, 60 millió forint leértékelt vagyonnal, zéró kintlévőséggel engedi el a Volán. A többi az ő dolga. – A maszek 18 forintos fű-

Búcsú a birkáktól. Az agrárszektorból iszonyatos mennyiségű tőkét vont ki az állam. FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

tőolajjal közlekedik, mert nem ellenőrzi senki – morog odakint Csonka Imre. – Mi 43 forintos dízelt használunk. Neki a felesége a titkárnő, nálunk egy apparátus könyvel. Hogy lehetünk akkor versenyképesek?”

Arcél: Tanács István (1955–). Szegeden született, a domaszéki tanyavilágban nőtt föl, a József Attila Tudományegyetem magyar–angol szakán diplomázott Tanács István. Első, a mórakalmi terménykereskedés korrupciós ügyét leleplező riportjából sajtóper kerekedett, de lapunk győztesen került ki a konfliktusból. Ez az eset is hozzájárult ahhoz, hogy még egyetemistaként elnyerte a Délmagyarország ösztöndíját – „sztárként érkezett”. Itt „műhelymunka” folyt, lapunknál 1979 és 1985 között dolgozott. A „norma” teljesítését követően írt – többek között – az ÉS-nek. Hívták a Népszabadsághoz, és elment, mert „többet és Budapesten is olvashatták írásait”, és persze „jobban fizettek”. De szegedi-kiskundorozsmai lakóhelyét nem cserélte fővárosra: úgy érzi, a „vidék” az ételtő közege. Az elmúlt években három szociográfiát írt: Glasznosztly Tiszakécskén, A borháború folytatódik, Ön kormányzó? címmel, de úgy véli, e műfaj olvasói elfogytak. Azt mondja: e nehéz pályán máig erőt ad számára, hogy már akkor is újságíró lehetett, amikor még nem korlátozta a médiamunkásokat az igazmondásban se a pénz, se a politika.

VEZÉREK HÁBORÚJA. „Vidia: A nagy privatizációs bokszolás. Vezérek háborúja, kétszáz gyalogáldozattal” – kezdi riportsorozatát június 11-én Rafai Gábor. „Az egykori jó nevű

kereskedőház ugyanis reccs-ropog néhány hónapja. Az első bomba még tavaly robbant, amikor kiderült, hogy kétszáznyolcvanmillió nyereség után, váratlanul háromszázhuszmillió mínuszszal zár majd a társaság. A Vi-

ugyanis bőkezűen osztogatta az állam vagyonát: százmillió üzleteket kötött, szivességi váltót írt alá akkor, amikor már világosan látszott, a cég a csőd szélén áll. Mindezt megfejtette még egy hetvenmillió lízingüggyel: 47 szuperautót vásárolt, majd adott tovább munkatársainak 30-40 ezer forintért. A beosztottaknak bombaüzlet volt egyhavi fizetésért Renault Chamede-ot vagy Mercedest venni...”

A FÖLD ÉS A GAZDA. „Szépülő és épülő tanyákról, gazdára találó földekről, a mezőgazdaság felvirágzásáról és az ország gazdagodásáról vázolt idilli képet augusztus 20-i ünnepi beszédében Szabad György, az Országgyűlés elnöke az ópusztaszeri Árpád-emlékmű lépcsőjén szónokolva” – írja augusztus 28-án Ú.I. Erre „Nagy-Huszeint Tibor, az Agrárszövetség elnöke” azt válaszolja: „Az agrárszektorból iszonyatos mennyiségű tőkét vont ki, herdált el az állam, a kormány hozzá nem értő intézkedései következtében mélyre zuhant az ágazat”.

Hívó szocialisták estje után MSZP-kongresszus

Szegeden Horn Gyula. „Részint a hívó szocialisták tegnapi szegedi estjének vendégeként, részint pedig a Tisza-parti városban május 16–17-én megrendezendő MSZP-kongresszus előkészítése végett látogatott Szegedre Horn Gyula, a Magyar Szocialista Párt elnöke” – rögzítjük április 29-én Gyenes Kálmán fotója alatt. „Az esti órákban a Móra Ferenc Múzeum dísztermében dr. Gyulay Endre r. k. megyés püspök, Tőkés László református püspök, Vankó Magdolna, az MSZMP hívótagozatának ügyvivője, valamint Horn Gyula beszélgetett a résztvevőkkel az elszegényedés megakadályozásának, a kisebbségek védelmének lehetőségeiről, az oktatásügyről, s kifejtették elképzeléseiket a XXI. század egyházairól is.”

Puskás Öcsi bácsi

CSONGRÁD MEGYE. „A pénzről ne beszéljünk! – jelentette ki Puskás Ferenc, a világszerte csak Öcsiként becézett egykori 84-szeres magyar válogatott labdarúgó”, mikor „mint az MLSZ utánpótlás bizottságának igazgatója” azért érkezett, hogy „első kézből értesüljenek a problémákról, amiket azonnal, két-három hónapon belül meg kell oldani” – tudósít a

megyeházáról Cs. Gát László december 3-i lapunkban. „A nagy reményű, több mint kétórás szegedi megbeszélés végén Puskás Ferenc így búcsúzott a jelenlévőktől: – Legyünk türelmesek! Lépjünk fel erőszakosan a sport, a labdarúgás megmentéséért, és dolgozzunk. Felejtsük el az elmúlt bő húsz évet, s aki dolgozni akar, azt engedjük.”

A foci mentőangyalaként érkezett Puskás Ferenc. FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

NAPI HÍREK

MERÉNYLET. „Meglőtték a Szegeden és a megyében egyaránt megjelenő hirdetősi újság, a Szuperinfó tulajdonosát, aki az azonos nevű pécsi és bajai kiadvány gazdája is egyben. Márton Attila és kísé- rője (testőre?), Ercsényi Antal, a Bajai FC gyűrója, akit szintén lőtt sebbel szállítottak kórházba, egy előre kitervelt merénylet célpontjává vált” (január 7., kedd).

MAGÁNRADIÓ. „Szegeden még nem működik magánrádió, de 1990. június 29-től július 28-ig – az ipari vásár ideje alatt – már működött, s fel-élesztésére több kísérlet is történt '91 folyamán” – mondja „Tóth András, a Telekom Kft. ügyvezető igazgatója, az egykori Vásár Rádió gazdája” (február 4., kedd).

DÉL SPORTJA. „Tisztelt Olvasónk! Egy régi sportlap újjáélesztett első számát tartja kezben. A Dél Sportja mostantól minden hétfőn megjelenik a Délmagyarország és a 'kék' Délvilág mellékleteként. A sport a fontos nekünk” (március 9).

SZEXPER. „A Jakab Lajos utcában működött erotikus masszázsszalont vezetője P. „Erika elsőrendű, a menedzser” T. K. „Tibor másodrendű vádlottak üzletszerű kéjelgés elősegítése, a szalontban masszőri tevékenységet végző tíz nő pedig üzletszerű kéjelgés miatt kényszerültek a büntetőtanács elé” (április 9., csütörtök).

KALAPOS NŐ. „Tegnap helyére került a Kalapos bronznő a Korányi sétányon. Aki először mellé ült és megsimogatta, nem más, mint az alkotó, Lapis András szobrászművész” (május 21., csütörtök).

KAMIONOSOK A SZIKIN. „Tavaly csak próbaként, baráti körben rendezték meg, de idén már nemzetközinek hirdették meg a II. Kamionos Country Találkozót” (június 8., hétfő).

VÁSÁR. „330 kiállító 36 ezer négyzetméterre” – megnyílt a Szegedi Nemzetközi Vásár (július 4., szombat).

CARMEN. „Tizenkét év után ismét felhangzik a Dóm téren (...) Bizet nagyszerű operája: a Carmen.” A címszerepben: „az amerikai mezzoszoprán énekesnő, Gail Gilmore” (augusztus 13., csütörtök).

AIDS-GYÓGYSZER? „A SZOTE Mikrobiológiai Intézetében régóta folyó kísérletek közben dr. Molnár József társprofesszor vezetésével olyan gyógyszerletcsoporthoz figyeltek fel, amely megátalja a HIV-vírus megkötődését az emberi sejtekhez” (augusztus 18., kedd).

KAROLINA. „A 'Miasszonyunk'-ról nevezett Iskolánövérék magyarországi rendtartománya iskolát alapít Szegeden. A régi zárda épületében szeptember 5-én nyílik meg a Karolina Elemi Iskola és Gimnázium első tanéve, hét osztályban 200 diák kezd meg tanulmányait” (szeptember 1., kedd).

További FOTÓK
és információk a neten!
www.delmagyar.hu